

Mestská rada v Ružomberku:

Bod rokovania	Schválenie podania žiadosti o dotáciu z Envirofondy 080623
Dátum rokovania MsZ	28.6.2023
Predložené poslancom MsZ	21.6.2023
Predkladateľ	Ing. Ján Pavlík, PhD., vedúci oddelenia projektov a grantov
Spravodajca	Ing. Richard Makovický, referent projektov a grantov
Na základe	Podľa §4 ods. 1 písm. am) zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Oblasť: Ochrana a starostlivosť o životné prostredie na území národných parkov
Prizvaný	-
Stanovisko komisií	Materiál nebol prerokovaný v komisiách
Zoznam príloh	Špecifikácie činností podpory formou dotácie na rok 2023- Príloha 01 Rozpočet – Príloha 02 Mapka lokalizácie – Pod Suchá – Príloha 03 Mapka lokalizácie – Biely Potok – Príloha 04 Mapka lokalizácie – Nová Černová – Príloha 05

I. odporúča MsZ schváliť

- Súhlas s realizáciu investície Rekonštrukcia VO vo Vyšnom Matejkove, Bielom Potoku a Novej Černovej
- Súhlas s podaním žiadosti na Environmentálny fond podľa §4 ods. 1 písm. am) zákona č. 587/2004 Z.z.
- Súhlas so spolufinancovaním projektu vo výške 5% t. j. 5 000 ,- Eur
- Súhlas so zabezpečením financovania neoprávnených výdavkov, ktoré vzniknú v priebehu realizácie projektu a budú nevyhnutné na dosiahnutie jeho cieľa.

C. Dôvodová správa

Východisková situácia

Stav kvality osvetľovacej sústavy v meste sa posudzoval z hľadiska súladu s požiadavkami kmeňovej normy STN EN 13 201 „Osvetlenie pozemných komunikácií“. Dôležitým faktorom, ktorý priamo súvisí s nákladmi na prevádzku a údržbu verejného osvetlenia, je stupeň modernizácie osvetľovacích sústav. Tým sa rozumie podiel moderných, účinných svetelných zdrojov a svietidiel v osvetľovacej sústave. V osvetľovacej sústave mesta RUŽOMBEROK nie sú zvláštnosťou 30 rokov staré svietidlá osadené neúčinnými svetelnými zdrojmi, rozbitými svetelnočinnými krytmi, so skorodovanou reflektorovou sústavou, ktorých súčasná svetelná účinnosť je iba zlomkom pôvodnej účinnosti. Prevádzkovanie takejto osvetľovacej sústavy je vysoko ne hospodárne a podstatne zvyšuje náklady na prevádzku a údržbu. Preto modernizácia a rekonštrukcia osvetľovacej sústavy verejného osvetlenia mesta RUŽOMBEROK je jednou z ciest ako z hospodárniť prevádzku verejného osvetlenia a tak znížiť náklady na spotrebu elektrickej energie a na údržbu, ktoré budú mať stúpajúcu tendenciu vzhľadom na zvyšujúce sa ceny elektrickej energie, materiálu a služieb. Na základe dôkladnej obhliadky celej siete VO boli zistené viaceré hlavné nedostatky v technickej, ale i v správnej oblasti. Súčasný technický stav celého zariadenia VO je možné hodnotiť ako zastaralý a v mnohých prípadoch už neschopný prevádzky, pretože jeho vek presahuje reálnu životnosť. Druhým závažným problémom tohoto technického stavu je prevádzka 20 až 50 ročných svietidiel, ktorých optická a elektrická časť nezodpovedajú súčasným normám a technickým nárokom. Tieto svietidlá sa vyznačujú slabým svetelným výkonom, veľkou energetickou náročnosťou a veľmi častou poruchovosťou. Mesto disponuje svietidlami, z ktorých viac ako polovica nemá optické systémy a dostatočné kryté, preto pre dosiahnutie požadovaných svetelno-technických parametrov ulíc bolo v minulosti nutné inštalovať vysoko príkonové svetelné zdroje. Druhú polovicu v prevažnej miere tvoria svietidlá s optickým systémom a krytím svetelného a elektrického systému s použitím ortuťových alebo sodíkových výbojok, ale ich krytie nie je dostačujúce a najmä ich životnosť je už presiahnutá. Vplyvom presiahnutej životnosti a nedôslednej údržby je možné dnes konštatovať, že 70% týchto svietidiel má znehodnotený optický systém, čo sa prejavuje najmä znečistením plexiskla (svetelno-činného krytu) od hmyzu, vtáctva, prachu, vody a iných nečistôt alebo skorodovania reflektora a znečistenia svetelného zdroja. Preto 80% z celkového počtu svietidiel svieti s minimálnou účinnosťou, ktorá dosahuje 30 - 45 % z potenciálnej účinnosti systému. Dochádza k situácii, keď pri maximálnej funkčnosti celej svetelnej sústavy a pri súčasnej prevádzke vysoko príkonových zdrojov sú nedostatočne osvetlené takmer všetky ulice. Táto situácia je nepriaznivá hlavne vtedy, keď technický stav, odbornosť údržby a správy nie sú dostačujúce a hlavne vplyvom nedostatku finančných prostriedkov na údržbu a el. energiu nie je možné systematicky udržať bezporuchový stav. Toto sú hlavné problémy, ktoré v súčasnosti nie je možné dlhodobo zvládnuť pri prevádzkovaní zastaralého technického vybavenia sústavy, tak aby sa zabezpečila požadovaná funkčnosť a stabilizovali alebo dlhodobo znižovali nemalé finančné náklady na elektrickú energiu. Nesystematickým pridávaním resp. dopĺňaním svietidiel vznikla sústava VO, kde na každej ulici je viacero druhov svietidiel s rozdielnymi upevneniami, rozdielnym výkonom a najmä rozdielnym typom svetelných zdrojov. Takáto neunifikovaná sústava je z hľadiska správy a údržby veľmi náročná a dlhodobo nevýhodná a to najmä vtedy, ak

neexistuje presná databáza použitého materiálu, teda svietidla a príslušného svetelného zdroja na danej ulici a danom stožiaru. V reálnej praxi sa to prejavovalo tým, že v čase údržby príslušnej ulice, kde boli viaceré rozdielne svetelné zdroje po svojej životnosti, alebo prípadne rozdielne predradníky alebo vo svietidlách boli použité nesprávne svetelné zdroje a spravidla tie, ktorých bol dostatok. Celkový efekt z nesprávne vymeneného resp. nahradeného svetelného zdroja je z dlhodobého hľadiska stratový, pretože vzniká neúčinné plytvanie el. energiou a znehodnocovanie resp. skracovanie životnosti svietidiel svetelných zdrojov a tým aj neefektívne využitie nemalých finančných prostriedkov. Neunifikovaná sústava sa stáva pre každú správu veľkou záťažou, pretože je potrebné naraz spravovať viacero systémov, ktoré majú rozdielne nároky na údržbu a investície.

V okrajových mestských častiach Ružomberka v poslednom čase registrujeme zvýšené množstvo výskytu medveďa hnedého. Nekvalitné verejné osvetlenie pomáha strácať plachosť divej zvery. Kvalitným osvetlením môžeme znížiť riziko stretu človeka s divou zverou, zvlášť medveďom.

V rámci podpory z Environmentálneho fondu Mesto Ružomberok môže čerpať nenávratné finančné prostriedky vo výške 100 000,- Eur za podmienky 5 % spolufinancovania. Zo siedmich možných oblastí podpory je vhodné realizovať aktivitu 2. Realizácia opatrení na zníženie svetelného znečistenia, zvýšenie energetickej efektívnosti verejného osvetlenia a zlepšenie kvality života obyvateľov obcí (výmena svietidiel za nové modernejšie, úspornejšie s lepšími svetelno-technickými parametrami), výstavbu zariadení a prvkov zvyšujúcich bezpečnosť pohybu obyvateľov a návštevníkov obcí ako napríklad osvetlené priechody pre chodcov, spomaľovače, kamery a pod..

Na základe posúdenia zaradenia vhodných mestských lokalít do projektu boli vybrané tri.

Rekonštrukcia VO Vyšné Matejkovo	40 ks svietidiel
Rekonštrukcia VO Biely Potok	50 ks svietidiel
Rekonštrukcia VO Nová Černová	56 ks svietidiel

Lokality boli vybrané na základe zlého stavu svietidiel a zároveň sú to okrajové časti Ružomberka, kde hrozí stret obyvateľov mesta s divou zverou. Uvedené lokality zároveň zvyšujú šancu na získanie dotácie.

D. Dopad na rozpočet:

- Zabezpečenie financovania prípadných neoprávnených výdavkov rozpočtu mesta.
- Dopad na rozpočet v roku 2023 vo výške 5 000,- Eur vo forme spolufinancovania projektu.
- Dotácia z EF vo výške 100 000 ,- Eur a následné použitie finančných prostriedkov na financovanie projektu.